

Zalecenia etyczne dla osób prowadzących badania

1. Odpowiedzialność za poziom etyczny badań prowadzonych przez nauczycieli akademickich, doktorantów oraz studentów UEP spoczywa na całej społeczności akademickiej.
2. Dobro osób badanych jest wartością nadrzędną wobec wartości poznawczych bądź/i aplikacyjnych.
3. Prowadzone badania nie mogą naruszać godności, dobrostanu oraz podstawowych praw i autonomii osób uczestniczących w projekcie.
4. Badacze nie powinni doprowadzić do sytuacji, w której badani mogliby doznać poczucia dyskomfortu, niższości, zakłopotania, zażenowania, wstydu, lęku, paniki itd.
5. Jeśli projekt badawczy dotyczy kontrowersyjnych etycznie kwestii (np. przekonań religijnych, eutanazji, aborcji, stanu pandemii), zaleca się badaczom, aby powiadomili o tym badanych, wraz z informacją, że można się wycofać się z udziału z badania, na każdym etapie, bez konieczności podania przyczyny.
6. Nieujawnianie rzeczywistego celu badania nie powinno być źródłem naruszenia bądź utraty godności osób uczestniczących w projekcie.
7. Badacze powinni zachować szczególną ostrożność w przypadku badań prowadzonych w ramach tzw. wrażliwych populacji: dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości, osoby znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej, ofiary katastrof, rodziny i przyjaciele osób terminalnie chorych.
8. Etycznej samowiedzy oraz poczuciu odpowiedzialności badaczy wobec społeczeństwa powinna zawsze towarzyszyć zasada niekrzywdzenia badanych.
9. Jeśli zachodzi ryzyko, że dobro osób badanych mogłoby zostać naruszone, to należy rozważyć zmianę procedury badawczej, bądź z badań tych się wycofać.
10. Wystąpienie z wnioskiem do komisji etycznej jest świadectwem etycznej wrażliwości badacza.

Barbara Pogonowska

przewodnicząca

Komisji ds. Etyki Badań Naukowych prowadzonych z udziałem ludzi na UEP